

דף תרגול: יישובים כפריים ועירוניים במרחב משתנה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את ההבדלים בין יישוב כפרי ליישוב עירוני
- להבין תהליכי שינוי ביישובים ואת הקשר שלהם לגלובליזציה
- לזהות בעיות סביבתיות הקשורות ליישובים ודרכי התמודדות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנה בסיסית

1. א – כפר הוא קטן יותר עם צפיפות נמוכה, עיר גדולה וצפופה יותר
2. ג – רובם גרים בערים ובעיירות
3. ב – עיר גדולה ומשפיעה ברמה בינלאומית
4. ב – תהליך שבו העולם מתחבר יותר
5. ב – תחבורה ותעשייה

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בכפר הצפיפות נמוכה יותר, בעיר היא גבוהה
2. נכון – ערי ענק מאופיינות בבנייה לגובה
3. לא נכון – יישובים עוברים תמורות ושינויים מתמשכים
4. לא נכון – עיר עולם משפיעה כלכלית ותרבותית גם מעבר לגבולותיה
5. נכון – זיהום ובעיות סביבה קיימים גם בערים

חלק ג׳ – השלמת מילים

1. כפרי
2. גלובליזציה
3. עולם
4. תמורה
5. תשתיות
6. צפיפות

חלק ד׳ – התאמה

- 1 – ג (חקלאות וצפיפות נמוכה)
- 2 – ד (בניינים גבוהים ואוכלוסייה רבה)
- 3 – ה (חיבור כלכלי ותרבותי בין מדינות)
- 4 – ב (מרכז כלכלי ותרבותי בעל השפעה בינלאומית)
- 5 – א (פגיעה באוויר, במים או בקרקע)

חלק ה׳ – סידור בסדר הגיוני

1. נוצר יישוב קטן ליד מקור מים או שטח חקלאי
2. היישוב גדל ומתפתח עם הזמן
3. מגיעים תושבים נוספים ונבנות תשתיות
4. היישוב הופך לעיר גדולה עם גורדי שחקים
5. העיר מתחברת לכלכלה העולמית והופכת למשפיעה

חלק ו׳ – חשיבה ויישום

1. תלמידים יתארו הבדלים בגודל, צפיפות, תעסוקה ואורח חיים
2. למשל: הגברת תחבורה ציבורית, הרחבת שטחים ירוקים, מחזור

כרטיס יציאה – מה לחפש

- צפיפות אוכלוסין וגודל היישוב
- חיבור כלכלי-תרבותי בין ערים גדולות בעולם
- זיהום אוויר, פסולת או עומס תחבורתי

טיפים להפעלה:

- מומלץ להציג תמונות של יישובים כפריים ועירוניים לפני העבודה על הדף
- אפשר לקיים דיון קצר על יישוב המגורים של התלמידים ולסווג אותו
- לחלק מהתלמידים ניתן לוותר על הפריטים המסומנים כקשים יותר

דף תרגול: יישובים כפריים ועירוניים במרחב משתנה

דף התלמיד/ה | עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים על כפרים ועל ערים. לומדים מה שונה ביניהם, איך הם משתנים, ואיך הם משפיעים על הסביבה.

📖 מילון קטן:

יישוב כפרי	מקום מגורים קטן, בדרך כלל עם חקלאות וצפיפות אוכלוסין נמוכה
יישוב עירוני	עיר גדולה עם הרבה תושבים, בניינים גבוהים ומגוון תעסוקות
גלובליזציה	תהליך שבו העולם מתחבר יותר - כלכלית, תרבותית וטכנולוגית
עיר עולם	עיר גדולה ומשפיעה שיש בה מרכזי כלכלה, תרבות ופוליטיקה בינלאומיים
תמורה	שינוי שמתרחש לאורך זמן ביישוב או באזור
צפיפות אוכלוסין	כמות התושבים הגרים בשטח מסוים
זיהום סביבתי	פגיעה באוויר, במים או בקרקע כתוצאה מפעילות אנושית
תשתיות	מערכות הכרחיות ביישוב כמו כבישים, חשמל ומים

1 חלק א׳ – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה שונה בין כפר לעיר?

א) כפר הוא קטן יותר עם צפיפות נמוכה, עיר גדולה וצפופה יותר ב) אין שום הבדל ביניהם

ג) כפר תמיד גדול מעיר ד) עיר היא תמיד ליד הים

2. איפה גרים רוב האנשים היום?

א) רובם גרים בכפרים ב) רובם גרים ביערות ג) רובם גרים בערים ובעיירות ד) רובם גרים באיים

3. מהי עיר שמשפיעה על כל העולם?

א) עיר קטנה בלי תושבים ב) עיר גדולה ומשפיעה ברמה בינלאומית ג) כפר ליד הים

ד) יישוב חקלאי קטן

4. מהי גלובליזציה?

א) תהליך של בידוד מדינות זו מזו ב) תהליך שבו העולם מתחבר יותר ג) תהליך של הקטנת ערים

ד) תהליך של סגירת גבולות

5. מה מזהם את הסביבה בעיר?

א) שתילת עצים ב) תחבורה ותעשייה ג) פארקים ירוקים ד) מים נקיים

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ביישוב כפרי צפיפות האוכלוסין בדרך כלל גבוהה יותר מאשר בעיר	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	גורדי שחקים הם מאפיין נפוץ בערים גדולות	☐	☐
3	כל היישובים בעולם נשארים זהים ואינם משתנים עם הזמן	☐	☐
4	עיר עולם משפיעה רק על התושבים שגרים בה ולא על מקומות אחרים	☐	☐
5	שמירה על הסביבה חשובה גם ביישובים עירוניים	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. יישוב _____ הוא בדרך כלל קטן ומבוסס על חקלאות

2. תהליך שבו העולם מתחבר כלכלית ותרבותית נקרא _____

3. עיר גדולה ומשפיעה ברמה בינלאומית נקראת עיר _____

4. שינוי שמתרחש ביישוב לאורך זמן נקרא _____

5. מערכות הכרחיות כמו כבישים וחשמל נקראות _____

6. כמות התושבים בשטח מסוים נקראת _____ אוכלוסין

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יישוב כפרי	___	**א.** פגיעה באוויר, במים או בקרקע
2. יישוב עירוני	___	**ב.** מרכז כלכלי ותרבותי בעל השפעה בינלאומית
3. גלובליזציה	___	**ג.** חקלאות וצפיפות נמוכה
4. עיר עולם	___	**ד.** בניינים גבוהים ואוכלוסייה רבה
5. זיהום סביבתי	___	**ה.** חיבור כלכלי ותרבותי בין מדינות

5 חלק ה׳ – סידור בסדר הגיוני

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	העיר מתחברת לכלכלה העולמית והופכת למשפיעה
☐	היישוב הופך לעיר גדולה עם גורדי שחקים
☐	נוצר יישוב קטן ליד מקור מים או שטח חקלאי
☐	היישוב גדל ומתפתח עם הזמן

☐	מגיעים תושבים נוספים ונבנות תשתיות

6 חלק ו' – חשיבה ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תארו יישוב כפרי ויישוב עירוני שאתם מכירים. מה ההבדלים ביניהם?

2. הציעו שני פתרונות לבעיה סביבתית הקיימת ביישוב עירוני

כרטיס יציאה

מהו ההבדל העיקרי בין כפר לעיר?

תנו דוגמה אחת להשפעה של גלובליזציה על ערים

מהי בעיה סביבתית אחת שקשורה ליישובים עירוניים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀